

Parlamentul
Republicii Moldova

RM nr. 02/03-07

01 februarie 2022

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisiei economie, buget și finanțe

AMENDAMENT

asupra pentru modificarea Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (nr. 12 din 19.01.2022)

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797-XIII din 02.04.1996, propun următorul amendament:

1. Clauza de armonizare din proiectul de lege se exclude și Art.I se completează cu clauza de armonizare prevăzută la art.96 alin.(1) din Legea nr.107/2006, fiind completată cu mențiunea la art.13 din Directiva 2009/72/CE și se expune în următoarea redacție:

”Prezenta lege transpune art.1–16, art.18, art.22–38, art.40–43, precum și prevederile anexei I din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE (publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211 din 14 august 2009); art.1–3, art.13–17, art.19 și 21, precum și prevederile anexei I din Regulamentul (CE) 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) nr.1228/2003 (publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211 din 14 august 2009); Directiva 2005/89/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 ianuarie 2006 privind măsurile menite să garanteze siguranța aprovizionării cu energie electrică și investițiile în infrastructuri (publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 33 din 4 februarie 2006).”

Respectiv, Art.I se completează cu un punct nou în următoarea redacție:

”Alin.(1) din art.96 se exclude”.

2. La pct. 1 al proiectului (art. 7 alin. (2) al Legii 107/2016)

2.1. la lit. j) se expune în redacție nouă, după cum urmează:

„j) la stabilirea tarifelor reglementate pentru serviciile de transport al energiei electrice și a tarifelor de racordare ia în considerare plata achitată de operatorul de sistem către proprietarul rețelelor electrice de transport, convenită pentru dreptul de a utiliza rețeaua electrică de transport, inclusiv componentele acesteia care au fost reabilitate sau înlocuite pe cheltuiala proprietarului rețelelor electrice de transport, cu condiția că astfel de lucrări au fost efectuate în conformitate cu Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor în sectorul electroenergetic”;

Argumentare: Propunerea derivă din necesitatea excluderii potențialului conflict de norme legislative și asigurarea respectării terminologiei legislative, or, conform noțiunilor definite la art. 2 al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică există: „tarif de racordare” și nu „tarif de conectare”, totodată cheltuielile legate de investițiile în sistemul de transport al energiei electrice pot fi reflectate în tarifele reglementate doar în cazul în care investițiile vor fi efectuate în conformitate cu Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor în sectorul electroenergetic – fapt stabilit la art. 34 alin. (1) și alin. (11) și (12) al Legii nominalizate.

În conformitate cu art. 34 alin. (1) al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică: „(...)Cheltuielile de dezvoltare a rețelelor electrice de transport sînt suportate de către operatorul sistemului de transport. Aceste cheltuieli se iau în considerare la stabilirea tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice în cazul în care s-au efectuat în conformitate (...)cu Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor în sectorul electroenergetic (în continuare – Regulamentul privind investițiile), aprobate de Agenție”.

În continuare alin. (11) al aceleiași norme legale: „ (...) Planurile anuale de investiții se elaborează de operatorul sistemului de transport în conformitate cu cerințele stabilite în Regulamentul privind investițiile”, iar potrivit prohibiției prevăzute la alin. (14) al art. 34 din Legea nr. 107/2016: „(...) Agenția nu aprobă, în scopul recuperării prin tarif, investițiile efectuate de operatorul sistemului de transport care nu corespund planurilor anuale de investiții aprobate de Agenție.”

Prin urmare, în cazul în care norma propusă la lit. j), alin. (2) art. 7 din Proiect nu va fi revizuită conform propunerii înaintate prin prezentul Amendament, va crea confuzia privind necesitatea aprobării unui tarif de conectare la rețea (care nu este reglementat de lege) și va crea conflict de norme legale privind condițiile reflectării în tarifele reglementate a cheltuielilor legate de investițiile în rețele.

Totodată, se atenționează că și termenul „” proprietarul sistemului de transport” se substituie cu ”proprietarul rețelelor electrice de transport”, propunere valabilă pe tot parcursul textului proiectului de lege, propunerea

derivă din necesitatea de aducere în concordanță cu termenul din legea din domeniul.

2.2. la lit. k) se expune în redacție nouă, după cum urmează:

„k) stabilește tarifele reglementate pentru serviciile de transport al energiei electrice și tarifele de racordare în scopul asigurării acoperirii cheltuielilor pentru investițiile aprobate de Agenție și a ratei de rentabilitate, stabilită conform metodologiei aprobate de Agenție”;

Argumentare: Legea nr. 107/2016 cu privire la energetică nu operează cu noțiunea de „profit conveni”, dar cu termenul de „rată de rentabilitate” reglementată.

Articolul 87 alin. (2) lit. g) al Legii nr. 107/2016, prevede: „asigurarea faptului că prețurile și tarifele reglementate sunt justificate, rezonabile, verificabile, nediscriminatorii, transparente, bazate pe performanță și pe criterii obiective și includ o rată rezonabilă de rentabilitate”. Conform alineatului (3) lit. d) al aceleiași norme legale: „(3) Metodologiile de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și a tarifelor reglementate trebuie să includă: (...) lit. d) modul de recuperare, prin prețuri și tarife reglementate, a investițiilor efectuate, metoda de determinare și de aplicare a ratei de rentabilitate, pe tipuri de activitate. (...)”.

Prin urmare, prevederile prezentului Proiect trebuie să țină cont de întregul context legal, or, în conformitate cu principiile legiferării stabilite la art. 3 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la elaborarea unui act normativ se respectă echilibrul între reglementările concurente, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice, normele proiectul actului normativ urmând a fi corelate cu prevederile legislative cu care se află în conexiune.

2.3. lit. m) și lit. n) urmează a fi excluse.

Argumentare: Excluderea lit. m) din art. 7 alin. (2) al Proiectului este necesară dat fiind că denaturează esențial cadrul legal și creează impresia existenței a doi titulari de licență diferiți, ceea ce nu va putea fi implementat. Or, operatorului de sistem independent este același operator al sistemului de transport al energiei electrice, este una și aceeași întreprindere energetică titulară a licenței pentru transportul energiei electrice.

Operatorul de sistem independent – reprezintă o modalitate de asigurare a independenței operatorului sistemului de transport al energiei electrice (o particularitate a operatorului sistemului de transport) pentru a parcurge procedura de certificare în raport cu țările terțe stabilită de art. 29 al Legii. Or, însăși autorii Proiectului precizează la art. 25 alin. (5) (pct. 2 din Proiect) că: „Independența operatorului sistemului de transport se asigură

prin aplicarea unuia dintre următoarele modele: b) modelul operatorului de sistem independent, în condițiile stabilite la art. 261”.

Excluderea lit. n) se justifică prin faptul că proprietar al sistemului de transport al energiei electrice în RM este statul, reprezentat de Guvernul RM prin intermediul autorității publice centrale în domeniul energiei (Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale). Or, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică nu poate face „inspecții inopinate la sediul” Guvernului sau al MIDR.

Totodată, de notat că Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică nu operează cu termenul de „inspecții”, dar „controale” (a se vedea art. 8 alin. (1) lit. a), lit. b), alin. (2) al Legii cu privire la energia electrică și art. 15 al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică). Competența Agenției de a efectua controale la titularii de licență fiind prevăzută deja expres de lege (în articolele menționate), nefiind necesară reiterarea acesteia.

3. La pct.2 al Art. I din proiect (art. 25, alin. (5) lit. a) – urmează a fi excluse referințele la art.27 și art.28.

Argumentare: Excluderea referinței la articolele 27 și 28 este condiționată de faptul că aceste articole se aplică oricum, ele vizând desemnarea și separarea operatorului sistemului de transport, indiferent de modelul de asigurare a independenței. Astfel, Î.S. “Moldelectrica” este și rămâne operator de transport, în toată accepțiunea Legii, dar se certifică după unul din modele posibile prevăzute la Art.26 sau 261, în caz contrar va trebuie de modificat toate articolele din Legea existentă care se referă la ”operatorul sistemului de transport”.

4. La pct. 3 al Art. I din proiect art. 26¹ :

la alin.(4) după cuvîntul ”terților” se completează cu cuvintele ” la rețelele electrice de transport” în ambele cazuri, iar cuvintele ”tarifelor de acces la rețea” se substituie cu cuvintele ”tarifele de racordare”;

alin. (7) și (8) din Lege) – urmează a fi expus în redacție nouă după cum urmează:

”(7) În corespundere cu cerințele prevăzute la art. 41 din prezenta lege și în Regulamentul privind modul de monitorizare a programelor de conformitate, aprobat de Agenție, operatorul de sistem independent elaborează și implementează un program de conformitate care să conțină măsurile întreprinse pentru a garanta excluderea de comportament și de practici discriminatorii, precum și asigură monitorizarea respectării acestui program.”

Argumentare: Modificările la alin.(4) sînt de ordin redacțional. Redacția propusă la alin.(7) vine să soluționeze două lacune care se regăsesc în prevederea respectivă din Proiect:

1) stabilirea cerințelor față de programul de conformitate la care trebuie să corespundă operatorul sistemului de transport al energiei electrice. Este de menționat că art. 41 al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică reflectă cerințele față de programul de conformitate pentru operatorii sistemelor de distribuție, care urmează a fi aplicate similar și în cazul operatorului sistemului de transport.

2) instituirea agentului de conformitate în corespundere cu art. 21 al Directivei 72/2009/CE privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice – fiind o abordare uniformă pentru monitorizarea adecvată a modelelor de separare, inclusiv fiind și una din condițiile necesare de parcurs în cadrul procedurii de certificare.

”(8) Prin derogare de la prevederile art. 9 alin. (2) lit. i) din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, actul normativ/contractul de dare în folosință a activelor către operatorul ce urmează a fi certificat ca operator de sistem independent prevede bunurile din domeniul public al statului aflate în evidența contabilă a operatorului sistemului de transport la data transmiterii/semnării contractului, lista bunurilor respective urmînd a fi actualizată după finalizarea inventarierii și a delimitării acestora.”

Argumentare: Redacția propusă vine să aducă mai multă claritate și să facă referință directă la articolul de la care se face derogare inclusiv soluționează o lacună redacțională care completează versiune inițială.

5. La pct. 4 al Art. I din proiect (art. 68 alin. (8) din Lege), în ultima propoziție textul: „în baza instrucțiunilor sale” a se substitui cu textul: „în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale Regulilor pieței energiei electrice”.

Argumentare: Modificarea se impune în contextul în care legea prevede actul normativ aplicabil procedurilor de licitație și anume Regulile pieței energiei electrice, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 283/2020, nefiind necesară elaborarea unor instrucțiuni în acest sens (a se vedea art. 83 alin. (1) și (2) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică).

De notat că, Anexa nr. 2 la Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 283/2020, prevede „Procedura de procurare a energiei electrice” (aplicabilă licitațiilor organizate pe piața energiei electrice).

Respectiv, monitorizarea procedurilor de licitație de către Agenție are loc în virtutea art. 7 alin. (3) al Legii 107/2016 cu privire la energetică potrivit căruia Agenția: „b) monitorizează piața energiei electrice și modul în care

participanții la piața energiei electrice își îndeplinesc obligațiile stabilite în prezenta lege și Regulile pieței energiei electrice”.

Astfel, elaborarea unor instrucțiuni privind monitorizarea procedurii de licitație vor crea paralelisme legislative, inadmisibile prin prisma prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

6. La pct. 5 al Art. I din proiect (art. 68 alin. (81) din Lege), sintagma „ajudecă” se substituie cu sintagma „desemnează”.

Argumentare: Sintagma „ajudecă” se substituie cu sintagma „desemnează” pentru a se uniformiza în conformitate cu terminologia prevăzută în Regulile pieței energiei electrice și Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică.

7 .La art.84 alin.(6) pe parcursul textului după cuvintele ” Părțile responsabile de echilibrare” se completează cu cuvintele ” sau responsabilii grupurilor de echilibrare” la cazul respectiv.

Argumentare: Propunerea ține de tehnica legislativă deoarece în este propoziția a doua se face referința la responsabilii grupurilor de echilibrare.

8. Art. I al proiectului se completează cu două puncte noi , în următoarea redacție:

„ Articolul 27 alin. (2) după sintagma „stabilite la art. 26” se completează cu sintagma „și 261,””.

„Articolul 95 alin. (3) se modifică după cum urmează:

- la lit. b) se exclude textul: „în raport cu întreprinderea electroenergetică integrată pe verticală”

- la lit. d) se exclude textul: „în raport cu întreprinderea electroenergetică integrată pe verticală și/sau a hotărârilor Agenției adoptate în conformitate cu art. 41”.

Argumentare: Excluderea sintagmelor „integrate pe verticală” - derivă din necesitatea asigurării aplicabilității normei legale respective, în condițiile când nici un operator de sistem pe piața energiei electrice din RM nu face parte dintr-un grup de întreprinderi integrate pe verticală.

Redacția actuală a art. 95 alin. (3) lit. b) și lit. d) din Legea nr. 107/2016, care condiționează aplicarea sancțiunilor în cazul încălcării cerințelor de independență doar în privința întreprinderilor integrate pe verticală – nu corespunde realităților din Republica Moldova și nici prevederilor Directivei nr. 72/2009/CE

Or, rigorile legale privind asigurarea independenței operatorilor de sistem nu sunt condiționate de integrarea acestora pe verticală, nici

prevederile art. 21 al Directivei nr. 72/2009/CE nu limitează aplicabilitatea cerinței de independență a operatorilor de sistem, doar în raport cu întreprinderile integrate, acestea fiind obligatorii absolut pentru toți operatorii de sistem.

Astfel, întru asigurarea unor pârghii eficiente și aplicabile pentru atragerea la răspundere a operatorilor de sistem în cazurile în care încalcă cerințele de independență, prevederile art. 95 alin. (3) lit. b) și lit. d) din Legea 107/2016 urmează a fi extinse față de toți operatorii necondiționat de integrarea acestora.

Prin urmare, modificările propuse prin prezentul Amendament vor exclude condiționalitatea „integrării pe verticală”, vor soluționa aplicabilitatea normei respective și vor consolida independența operatorilor de sistem prin neadmiterea derogărilor de la cerințele imperative ale Legii în acest sens.

Digitally signed by Marian Radu
Date: 2022.02.01 16:51:22 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Deputat în Parlament
Radu MARIAN